

**UCHWAŁA NR XXI/302/2025
RADY MIEJSKIEJ W CZELADZI**

z dnia 29 października 2025 r.

w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1818 z późn. zm.)

Rada Miejska w Czeladzi uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Czeladzi

Zbigniew Panek

Program Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025-2027

Program opracowany w ramach projektu: „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”
dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla
Śląskiego 2021-2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5
Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych –
upowszechnienie i tworzenie CUS

Czeladź 2025

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Definicje i użyte skróty	6
3. Nazwa, cel Programu oraz okres jego realizacji	8
3.1. Nazwa Programu	8
3.2. Cel główny Programu	8
3.3. Cele szczegółowe Programu	8
3.4. Zakres działań w ramach projektu unijnego	8
3.5. Zakres działań komplementarnych:	9
3.6. Okres realizacji Programu:.....	9
4. Potrzeby uzasadniające realizację Programu	10
4.1. Zmiany demograficzne	10
4.2. Osoby z niepełnosprawnościami	10
4.3. Rodziny.....	10
4.4. Dzieci i młodzież.....	10
4.5. Aktywność społeczna i obywatelska	11
4.6. Zdrowie i profilaktyka	11
4.7. Infrastruktura społeczna i kulturalna	11
4.8. Koordynacja usług społecznych.....	11
5. Charakterystyka osób objętych Programem.....	12
5.1. Grupy docelowe	12
5.2. Grupy priorytetowe	12
5.3. Ogół mieszkańców	12
6. Katalog usług społecznych realizowanych w ramach Programu.....	13
7. Warunki i tryb kwalifikowania do korzystania z usług społecznych określonych w Programie	20
7.1. Etapy kwalifikowania	20
8. Opłaty za korzystanie z usług społecznych.....	21
9. Dane osobowe niezbędne do zakwalifikowania z korzystania z usług społecznych określonych w Programie	22
10. Zasady i warunki realizacji usług społecznych	22

10.1. Odbiorcy usług społecznych	22
10.2. Miejsce realizacji usług	23
10.3. Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS)	23
10.4. Obowiązki odbiorców usług	23
10.5. Zasady ponownego zakwalifikowania	23
10.6. Monitoring realizacji usług	23
11. Organizacja Programu i etapy jego realizacji	24
11.1. Realizator Programu	24
11.2. Wykonawcy usług społecznych	24
11.3. Etapy realizacji Programu	24
12. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji	26
12.1. Założenia monitoringu	26
12.2. Zakres monitoringu	26
12.3. Wskaźniki ilościowe	26
12.4. Wskaźniki jakościowe	26
12.5. Wskaźniki UX (User Experience)	27
12.6. Wskaźniki produktu (w całym okresie Programu)	27
12.7. Wskaźniki rezultatu (w całym okresie Programu)	27
12.8. Sprawozdawczość i ewaluacja	27
13. Budżet programu oraz źródła jego finansowania	28
13.1. Źródła finansowania	28
13.2. Budżet Programu	28
13.3. Zasady gospodarowania budżetem	29
14. Podsumowanie	29

1. Wstęp

Program Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025–2027 jest strategicznym dokumentem, którego celem jest wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia społecznego oraz odpowiedź na aktualne i prognozowane potrzeby mieszkańców. Jego podstawą jest ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, która określa katalog obszarów, w jakich gmina może świadczyć usługi społeczne, m.in. w zakresie: pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wspierania rodziny, edukacji, kultury fizycznej i sportu, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa czy integracji społecznej.

Dokument został przygotowany w oparciu o „Diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w Czeladzi” (2025), która wskazała kluczowe wyzwania stojące przed miastem. Zgodnie z dokumentem sytuację społeczną Miasta Czeladź kształtują czynniki demograficzne, społeczne, gospodarcze i przestrzenne, które bezpośrednio wpływają na jakość życia mieszkańców i dostępność usług społecznych. Diagnoza wykazała, że Czeladź stoi przed szeregiem wyzwań, w tym:

- starzenie się społeczeństwa, rosnąca liczba osób starszych i niesamodzielnych, często pozostających bez wsparcia rodziny,
- obecność osób z niepełnosprawnościami wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i integracji ze społecznością,
- deficyty kompetencji wychowawczych u części rodziców, a także brak wystarczającej liczby placówek oferujących zróżnicowane formy wsparcia dla dzieci i rodzin,
- problemy dzieci i młodzieży związane z brakiem atrakcyjnych miejsc do spędzania czasu wolnego i ryzykiem zachowań problemowych,
- niewystarczającą aktywnością obywatelską części mieszkańców oraz koniecznością większego wykorzystania potencjału wspólnoty do wzajemnego wsparcia,
- problemami zdrowotnymi, w tym długotrwałymi lub ciężkimi chorobami mieszkańców oraz koniecznością zapewnienia dostępności usług profilaktycznych, opiekuńczych i specjalistycznych.

Wśród wniosków i rekomendacji zawartych w „Diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w Czeladzi” znalazły się m.in.:

- Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich – prognozuje się rosnący popyt na usługi opiekuńcze, asystenckie i wytchnieniowe dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Szczególnej uwagi wymagają seniorzy samotni i mieszkający na obrzeżach miasta oraz dorosłe osoby z niepełnosprawnościami, które po utracie opiekunów mogą pozostać bez wsparcia.
- Nowe miejsca wsparcia dla seniorów – zaleca się utworzenie dodatkowych Klubów Seniora, oferujących szeroki wachlarz zajęć edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i integracyjnych, przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.
- Wzmocnienie wsparcia rodzin – potrzebne są miejsca rozwijania kompetencji wychowawczych rodziców (kluby rodzica, grupy wsparcia, poradnictwo). Diagnoza wykazała niskie kompetencje części rodziców i brak systemowego wsparcia rodzin.
- Aktywność i integracja społeczna – rekomenduje się działania na rzecz rozwoju pomocy sąsiedzkiej, budowania więzi i wspierania liderów lokalnych, tak aby zwiększyć zaangażowanie mieszkańców w życie wspólnoty.
- Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) – niezbędne jest zapewnienie odpowiedniej liczby organizatorów społeczności lokalnej i koordynatorów IPUS, wspierających inicjatywy oddolne i wzmacniających partycypację obywatelską.
- Oferta dla dzieci i młodzieży – konieczne jest stworzenie świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych, które będą wspierały rodziny w procesie wychowania i zapewniały pomoc w nauce, posiłki, rozwój zainteresowań oraz wsparcie psychologiczne i socjoterapeutyczne.

- Promocja i ochrona zdrowia – w ramach usług społecznych należy zwiększyć działania profilaktyczne i edukacyjne, promujące zdrowy styl życia, aktywność fizyczną i zdrowe starzenie się, a także zapewnić dostęp do rehabilitacji i poradnictwa specjalistycznego.

Na podstawie diagnozy za grupy wymagające w pierwszej kolejności wsparcia uznano: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, dzieci i młodzież, osoby z uzależnieniami i ich rodziny, opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych.

Kierunki działań wyznaczone w diagnozie wskazują, że priorytetem dla Miasta Czeladź w najbliższych latach będzie rozwój usług społecznych w kilku kluczowych obszarach. Obejmują one pomoc społeczną, w tym wsparcie osób starszych i niesamodzielnych, kompleksowe wsparcie rodzin i dzieci, promocję i ochronę zdrowia, w tym działania profilaktyczne i rehabilitacyjne, a także usługi dla osób z niepełnosprawnościami. Równocześnie ważnym kierunkiem jest wzmacnianie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej mieszkańców, co ma sprzyjać budowaniu silnych więzi sąsiedzkich, rozwojowi inicjatyw oddolnych i włączeniu mieszkańców w proces kształtowania lokalnej polityki społecznej.

Realizacja Programu zakłada szeroką współpracę sektora publicznego, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, sektora prywatnego i samych mieszkańców. Usługi społeczne będą oferowane na zasadzie powszechności – bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej – co uprości procedury i zwiększy dostępność wsparcia. Realizacja Programu umożliwi stworzenie kompleksowej i dostępnej oferty usług społecznych świadczonych przez wykwalifikowane osoby. Zakłada się przy tym:

- zapewnienie wysokiej jakości i różnorodności usług,
- łatwy i równy dostęp dla wszystkich mieszkańców,
- indywidualne podejście do potrzeb każdej osoby lub rodziny,
- elastyczne dostosowywanie zakresu i form wsparcia do zmieniających się uwarunkowań społecznych.

Realizacja części działań przewidzianych w Programie będzie możliwa dzięki projektowi „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, dofinansowanemu ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS. Wsparcie to pozwoli na rozwój i upowszechnienie nowych form usług społecznych w Czeladzi, w szczególności w obszarze koordynacji, integracji oferty oraz współpracy międzysektorowej, zapewniając stabilne finansowanie kluczowych działań do 2027 roku.

2. Definicje i użyte skróty

Dla zapewnienia przejrzystości i spójności Programu Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025–2027, w niniejszej części przedstawiono definicje podstawowych pojęć oraz terminów używanych w dokumencie. Uporządkowany słownik pojęć ma na celu ułatwienie interpretacji treści Programu, a także zapewnienie jednoznacznego rozumienia kluczowych zagadnień zarówno przez osoby zaangażowane w realizację usług społecznych, jak i przez mieszkańców, którzy będą z nich korzystać. Definicje oparte są na zapisach ustawowych, dokumentach strategicznych oraz przyjętej praktyce w obszarze polityki społecznej.

- **Usługi społeczne** – usługi w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.
- **Ustawa** – ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818).
- **Wnioskodawca** – osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych (np. mieszkaniec, przedstawiciel ustawowy, opiekun faktyczny).
- **Mieszkaniec** – osoba zamieszkująca na terenie Miasta Czeladź w rozumieniu art. 25–26 Kodeksu cywilnego.
- **Osoba korzystająca z usług społecznych** – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania określone w Programie, której przyznano prawo do korzystania z usług społecznych.
- **Osoba niesamodzielna** – osoba, u której z powodu naruszenia sprawności organizmu stwierdzono konieczność okresowej lub stałej opieki bądź pomocy innych osób w zakresie codziennego funkcjonowania (m.in. odżywiania, przemieszczania się, higieny osobistej, pielęgnacji otoczenia).
- **Osoba z niepełnosprawnościami** – osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub orzeczenie równoważne, a także dziecko do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- **Opiekun faktyczny** – osoba faktycznie sprawująca okresową lub stałą opiekę nad osobą niesamodzielną lub osobą z niepełnosprawnościami, niezależnie od więzi formalnych.
- **Przedstawiciel ustawowy** – osoba dokonująca czynności prawnej w cudzym imieniu (np. rodzic, opiekun, kurator), której umocowanie wynika z przepisów prawa, a nie z pełnomocnictwa udzielonego przez reprezentowanego.
- **Zakres usług** – działania wynikające z katalogu usług określonych w art. 2 ustawy oraz w Statucie Centrum Usług Społecznych w Czeladzi, obejmujące m.in.: politykę prorodziną, wspieranie rodziny, wspieranie osób z niepełnosprawnościami, promocję i ochronę zdrowia, pomoc społeczną, system pieczy zastępczej, edukację publiczną, przeciwdziałanie bezrobociu, mieszkalnictwo, pobudzanie aktywności obywatelskiej, reintegrację zawodową i społeczną.
- **Realizator usług społecznych (wykonawca usług)** – jednostka lub organizacja wyłoniona zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych lub w trybie konkursu określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- **Centrum / CUS** – Centrum Usług Społecznych w Czeladzi.
- **Ekonomia społeczna** – działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej, obejmująca reintegrację społeczną i zawodową, tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem, świadczenie usług społecznych. Realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności odpłatnej (zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 r.).
- **IPUS (Indywidualny Plan Usług Społecznych)** – dokument ustalający zakres i formy usług dla osoby/rodziny, opracowany wspólnie z nimi i dostosowany do ich indywidualnych potrzeb.
- **KIPUS (Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych)** – pracownik CUS odpowiedzialny za przygotowanie, realizację i monitoring IPUS.

- **OSL (Organizator Społeczności Lokalnej)** – pracownik CUS wspierający rozwój aktywności mieszkańców, budowanie więzi społecznych i realizację inicjatyw lokalnych.
- **OUS (Organizator Usług Społecznych)** – kluczowy pracownik CUS odpowiedzialny za rozeznanie, organizację, koordynację i opracowywanie standardów jakości usług społecznych.
- **PES (Podmiot Ekonomii Społecznej)** – podmiot działający w sferze ekonomii społecznej, np. przedsiębiorstwo społeczne, organizacja pozarządowa prowadząca działalność odpłatną, spółdzielnia socjalna, CIS/KIS, spółdzielnia pracy, zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej.
- **Program / PUS** – Program Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025–2027.
- **Projekt** – projekt: „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021–2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie FESL.07.05 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych.

3. Nazwa, cel Programu oraz okres jego realizacji

Zasady tworzenia, realizacji oraz tryb i sposób opracowania Programu Usług Społecznych określa ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818).

3.1. Nazwa Programu

Program nosi nazwę: **Program Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025-2027.**

3.2. Cel główny Programu

Celem Programu jest wzmocnienie i rozwój lokalnego systemu usług społecznych w Gminie Czeladź poprzez zapewnienie mieszkańcom łatwego i równego dostępu do usług społecznych, dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb, świadczonych na zasadzie powszechności i wysokiej jakości, zgodnie z diagnozą potrzeb oraz kierunkami polityki społecznej państwa i regionu.

3.3. Cele szczegółowe Programu

Cele szczegółowe Programu obejmują:

1. Rozwój usług opiekuńczych, asystenckich i wytnieniowych dla osób starszych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami.
2. Rozwój placówek wsparcia środowiskowego – Klubów Seniora, świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych – jako przestrzeni integracji, aktywizacji i edukacji.
3. Wzmocnienie wsparcia rodzin poprzez poradnictwo specjalistyczne, warsztaty kompetencji wychowawczych, kluby rodzica i grupy wsparcia.
4. Rozszerzenie dostępności usług zdrowotnych i prozdrowotnych, w tym diagnozy i poradnictwa psychologicznego, rehabilitacji oraz działań profilaktycznych.
5. Rozwijanie aktywności obywatelskiej i integracji społecznej mieszkańców poprzez inicjatywy lokalne, wolontariat oraz organizowanie społeczności lokalnej (OSL).
6. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej jako partnerów w realizacji usług społecznych.
7. Rozwijanie działań kulturalnych, edukacyjnych i ekologicznych oraz wzmocnianie odporności społecznej na kryzysy.
8. Koordynację i integrację usług społecznych świadczonych przez różne instytucje, podmioty i organizacje w gminie.

3.4. Zakres działań w ramach projektu unijnego

Część usług Programu realizowana będzie dzięki projektowi „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, współfinansowanemu ze środków Unii Europejskiej w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5

Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS.

W ramach tego projektu w latach 2025–2027 finansowane będą w szczególności:

- działalność Klubów Seniora (ul. Biedermanna i Rynek 22),
- poradnictwo i diagnoza psychologiczna,
- warsztaty kompetencji emocjonalnych dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- realizacja inicjatyw lokalnych w formule organizowania społeczności lokalnej.

3.5. Zakres działań komplementarnych:

Poza usługami finansowanymi z projektu unijnego Program obejmuje również inne działania istotne dla społeczności Czeladzi, m.in.:

- usługi opiekuńcze i sąsiedzkie,
- usługi asystenckie i wytchnieniowe,
- placówkę wsparcia dziennego,
- usługę transportową dla osób potrzebujących,
- działania z zakresu kultury, edukacji, ekologii i integracji międzypokoleniowej,
- rozwój klubu rodzica oraz klubu młodzieżowego,
- wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

3.6. Okres realizacji Programu:

Program Usług Społecznych w Gminie Czeladź realizowany będzie w latach **2025–2027**, z możliwością aktualizacji i modyfikacji w zależności od zmieniających się potrzeb społecznych, wyników monitoringu oraz dostępnych źródeł finansowania.

4. Potrzeby uzasadniające realizację Programu

Podstawą do opracowania „Programu Usług Społecznych w Gminie Czeladź na lata 2025–2027” była „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Czeladzi” (2025), dostępna na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych w Czeladzi pod adresem: <https://cus.czeladz.pl/download/Diagnoza-potrzeb-i-potencjalu-spolesznosci-lokalnej-w-zakresie-uslug-spoecznych-w-Czeladzi,2586.pdf>

Przeprowadzona diagnoza objęła zarówno analizę danych zastanych, jak i badania wśród mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji i organizacji społecznych. Jej wyniki pozwoliły określić najistotniejsze zjawiska i potrzeby, które należy uwzględnić w lokalnej polityce społecznej.

4.1. Zmiany demograficzne

W Czeladzi obserwuje się stopniowy wzrost liczby osób starszych, co jest zjawiskiem typowym dla wielu gmin w regionie i kraju. Seniorzy coraz częściej mieszkają samotnie, a tradycyjne struktury wielopokoleniowe rodzin stają się rzadsze. Rodzi to potrzebę rozwoju usług opiekuńczych, asystenckich i wytnieniowych, tak aby osoby starsze i niesamodzielne mogły jak najdłużej funkcjonować w swoim środowisku.

4.2. Osoby z niepełnosprawnościami

Ważną grupą wymagającą wsparcia są osoby z niepełnosprawnościami. Diagnoza pokazała, że szczególnie trudna jest sytuacja dorosłych osób z niepełnosprawnościami, które po śmierci opiekunów pozostają bez zabezpieczenia pomocy. Konieczne jest rozwijanie usług asystenckich, opieki wytnieniowej oraz integracyjnych działań społecznych, które pozwolą im uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności.

4.3. Rodziny

Badania pokazały, że część rodzin boryka się z niskim poziomem kompetencji wychowawczych. Zidentyfikowano potrzebę tworzenia miejsc, w których rodzice mogliby otrzymywać wsparcie poprzez warsztaty, poradnictwo i grupy samopomocowe. Wskazywano również na zasadność rozwijania klubów rodzica oraz innych form wsparcia dla opiekunów faktycznych.

4.4. Dzieci i młodzież

Jednym z częściej powtarzających się wniosków diagnozy jest brak odpowiedniej liczby przestrzeni dla dzieci i młodzieży, które umożliwiałyby atrakcyjne i bezpieczne spędzanie czasu wolnego. Ich brak zwiększa ryzyko nudzenia się i zachowań problemowych. Potrzebne są świetlice środowiskowe i kluby młodzieżowe, które będą oferować zarówno pomoc w nauce, jak i rozwijanie zainteresowań, wsparcie psychologiczne czy zajęcia integracyjne.

4.5. Aktywność społeczna i obywatelska

Choć część mieszkańców angażuje się w życie wspólnoty, poziom aktywności obywatelskiej nie jest wysoki. Diagnoza wskazuje na potencjał rozwoju pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu, a także na potrzebę wspierania lokalnych liderów i organizatorów społeczności lokalnej. Wskazuje to na możliwość wzmocnienia więzi sąsiedzkich i większego włączenia mieszkańców w proces współdecydowania o sprawach lokalnych.

4.6. Zdrowie i profilaktyka

Zdrowie mieszkańców pozostaje jednym z kluczowych obszarów wymagających działań. Częstymi przyczynami korzystania z pomocy są choroby przewlekłe i cywilizacyjne, ograniczona aktywność fizyczna czy uzależnienia. Dostęp do rehabilitacji, specjalistycznego poradnictwa czy usług psychologicznych bywa utrudniony. Stąd potrzeba rozwijania działań profilaktycznych i prozdrowotnych, w tym badań przesiewowych, edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia.

4.7. Infrastruktura społeczna i kulturalna

Mieszkańcy zwracali uwagę na potrzebę wzbogacania oferty kulturalnej, edukacyjnej i integracyjnej oraz rozbudowy miejsc, które sprzyjają spotkaniom międzypokoleniowym i integracji społecznej.

4.8. Koordynacja usług społecznych

Diagnoza wykazała również, że ważnym zadaniem na przyszłość jest lepsze powiązanie działań instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz mieszkańców. Koordynacja i integracja oferty mogą ułatwić mieszkańcom dostęp do usług i zwiększyć efektywność ich świadczenia.

Podsumowując, wyniki diagnozy wskazują na konieczność dalszego rozwoju i lepszego dopasowania usług społecznych do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców Czeladzi. Program Usług Społecznych ma być odpowiedzią na te wyzwania – wprowadzając działania zarówno w ramach projektu unijnego, jak i w postaci usług komplementarnych finansowanych ze środków Miasta i partnerów społecznych. Dzięki temu oferta usług będzie mogła stopniowo poszerzać się i stawać się coraz bardziej dostępna dla wszystkich mieszkańców.

5. Charakterystyka osób objętych Programem

Adresatami Programu Usług Społecznych w Gminie Czeladź na lata 2025–2027 są wszyscy mieszkańcy Miasta, przy czym szczególne znaczenie mają grupy wskazane w diagnozie oraz we wniosku projektowym. Program opiera się na zasadzie powszechności – usługi mogą być świadczone na rzecz każdej osoby zamieszkującej w gminie, z uwzględnieniem jej indywidualnych potrzeb i sytuacji życiowej.

5.1. Grupy docelowe

Zgodnie z dokumentacją projektową i przeprowadzoną diagnozą, Program kierowany jest w szczególności do:

- **Mieszkańców Miasta potrzebujących wsparcia w ramach Centrum Usług Społecznych** – szacowana liczba: **min. 322 osoby**. To ogół beneficjentów usług społecznych, którzy będą mogli skorzystać z oferty CUS w zakresie pomocy społecznej, wsparcia rodzin, profilaktyki, integracji czy działań kulturalnych i edukacyjnych.
- **Osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu** (w tym osób starszych, chorych i niesamodzielnych) oraz ich otoczenia – szacowana liczba: **min. 50 osób**. Do tej grupy należą osoby wymagające usług opiekuńczych, asystenckich i wytchnieniowych, a także ich opiekunowie i bliscy, którzy również potrzebują wsparcia (np. poprzez usługi wytchnieniowe).
- **Osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia** (w tym rodzin i środowiska lokalnego) – szacowana liczba: **min. 270 osób**. Grupa ta obejmuje zarówno dzieci, młodzież, jak i osoby dorosłe z niepełnosprawnościami, wymagające usług asystenckich, integracyjnych, rehabilitacyjnych i psychologicznych.
-

5.2. Grupy priorytetowe

Na podstawie diagnozy, za grupy wymagające szczególnego wsparcia uznano:

- osoby starsze, samotne i niesamodzielne,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- rodziny z problemami wychowawczymi i opiekunowie faktyczni,
- dzieci i młodzież,
- osoby z problemami zdrowotnymi i uzależnieniami.

5.3. Ogół mieszkańców

Oprócz powyższych grup, Program obejmuje również działania skierowane do wszystkich mieszkańców Czeladzi. Służą one wzmocnieniu więzi społecznych, rozwijaniu aktywności obywatelskiej, promowaniu zdrowego stylu życia i uczestnictwu w życiu kulturalnym oraz edukacyjnym miasta.

6. Katalog usług społecznych realizowanych w ramach Programu

Program Usług Społecznych w Gminie Czeladź na lata 2025–2027 obejmuje szeroki katalog działań, które odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców. W zestawieniu znalazły się zarówno usługi finansowane w ramach projektu unijnego „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, jak i działania komplementarne planowane do uruchomienia przez Centrum Usług Społecznych w Czeladzi we współpracy z partnerami lokalnymi. Usługi te obejmują różne obszary – od wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami, przez działania adresowane do rodzin, dzieci i młodzieży, po inicjatywy prozdrowotne, edukacyjne, ekologiczne i kulturalne.

Dla przejrzystości i uporządkowania, poniżej przedstawiono tabelę z katalogiem usług społecznych wraz z opisem ich celu, zakresu, grupy docelowej, zasad kwalifikacji, podmiotów realizujących oraz źródeł finansowania. Tabela ta stanowi integralną część Programu i wskazuje zarówno działania już uruchomione, jak i planowane do realizacji w kolejnych latach.

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
1	Klub seniora ul. Biedermanna 2	Aktywizacja społeczna, integracja, alternatywna forma spędzania czasu wolnego, przeciwdziałanie samotności i wykluczeniu, edukacja i rozwój, utrzymywanie samodzielności w środowisku, integracja międzypokoleniowa	Prowadzenie Klubu Seniora dla mieszkańców miasta, w tym prowadzenie działań: ruchowych, kulturalnych, edukacyjnych, rozwijających kreatywność, organizacja wycieczek, rozwijających zainteresowania, integracyjnych	Grupa docelową będzie min. 50 osób – mieszkańców Miasta Czeladź w wieku min. 60 lat oraz osób wcześniej przechodzących na emerytury	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	<u>Centrum Usług Społecznych w Czeladzi</u>	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
2	Klub seniora ul. Rynek 22	Aktywizacja społeczna, integracja, alternatywna forma spędzania czasu wolnego, przeciwdziałanie samotności i wykluczeniu, edukacja i rozwój, utrzymywanie samodzielności w środowisku, integracja międzypokoleniowa	Prowadzenie Klubu Seniora dla mieszkańców miasta, w tym prowadzenie działań: ruchowych, kulturalnych, edukacyjnych, rozwijających kreatywność, organizacja wycieczek, rozwijających zainteresowania, integracyjnych	Grupa docelową będzie min. 50 osób – mieszkańców Miasta Czeladź w wieku min. 60 lat oraz osób wcześniej przechodzących na emerytury	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	<u>Organizacja pozarządowa wybrana w konkursie ofert</u>	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
3	Usługa asystencka	Pomoc osobom starszym i/lub osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu, w tym: pomoc w dotarciu do placówek ochrony zdrowia, zapewnienie kontaktu z otoczeniem, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i w codziennym funkcjonowaniu, umożliwienie uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym, odciążenie rodziny we wspieraniu osób zależnych	Realizacja działań przez asystenta osoby starszej i/lub niepełnosprawnej	Grupa docelową będzie min. 27 osób – mieszkańców Miasta Czeladź wymagających wsparcia	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
4	Usługa wytnienia	Pomoc rodzinom osób starszych i/lub osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie opieki nad tymi osobami	Realizacja działań przez opiekuna osoby starszej i/lub niepełnosprawnej	Grupa docelową będzie min. 27 osób – mieszkańców Miasta Czeladź, których osoby zależne wymagają wsparcia	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
5	Usługa psychologiczna	Prowadzenie poradnictwa, pomocy i wsparcia osobom wymagającym pomocy w zakresie zdrowia psychicznego, w tym prowadzenia diagnostyki psychologicznej, poradnictwa i dalszego wsparcia psychologicznego.	Prowadzenie przez wykwalifikowanego psychologa poradnictwa, pomocy i wsparcia osobom wymagającym pomocy w zakresie zdrowia psychicznego.	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź potrzebujący wsparcia psychologicznego	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Organizacja pozarządowa wybrana w konkursie ofert	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
6	Warsztaty kompetencji emocjonalnych	Wsparcie mieszkańców Miasta Czeladź potrzebujących wsparcia w zakresie rozwoju kompetencji emocjonalnych, w szczególności rodziców, dzieci i młodzieży.	Prowadzenie warsztatów, spotkań i konsultacji indywidualnych, rozmów edukacyjnych	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź potrzebujący wsparcia w zakresie rozwoju kompetencji emocjonalnych	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Organizacja pozarządowa wybrana w konkursie ofert	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
7	Inicjatywy	Pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców Miasta Czeladź, rozwój kompetencji liderów przed mieszkańcami oraz integracja społeczna	Wsparcie realizacji inicjatyw wypracowanych przez mieszkańców	Grupą docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne, w tym środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
8	Złota rączka	Wykonanie prostych napraw u osób samotnych i/lub starszych oraz osób z niepełnosprawnościami	Wykonanie prostych napraw u osób samotnych i/lub starszych oraz osób z niepełnosprawnościami	Grupą docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź mający trudność z samodzielnym wykonywaniem drobnych napraw, w tym osoby samotne i/lub starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne
9	Usługa opiekuńcza	Zapewnienie wsparcia osób zależnych w codziennym funkcjonowaniu	Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.	Grupą docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi i/lub podmiot zewnętrzny realizujący zadania w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub ustawy PZP.	Środki własne, środki zewnętrzne
10	Usługa sąsiedzka	Świadczenia pomocy społecznej o charakterze opiekuńczym, które organizowane są w miejscu zamieszkania	W ramach usług sąsiedzkich może być świadczona pomoc w następującym zakresie: pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prostą podstawową opieką higieniczną-	Grupą docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi i/lub podmiot zewnętrzny realizujący	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
			pielęgnacyjną – czynności podstawowe, które nie wymagają specjalistycznego przygotowania, w miarę potrzeb oraz możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.		spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	zadania w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub ustawy PZP.	
11	Placówka Wsparcia Dziennego	Wspieranie rozwoju dziecka, wyrównywanie jego szans edukacyjnych i społecznych oraz wzmacnianie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.	W ramach Placówki Wsparcia Dziennego realizowane będą działania mające na celu: zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego miejsca pobytu po zajęciach szkolnych, wspieranie w nauce i rozwój zainteresowań, organizacja czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku, kształtowanie prawidłowych postaw społecznych i emocjonalnych, wzmacnianie więzi rodzinnych i współpraca z rodzicami w zakresie poprawy funkcjonowania rodziny, przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu, uzależnieniom i innym zagrożeniom wychowawczym.	Grupą docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź do ukończenia 18 roku życia	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne
12	Usługa transportowa	Zapewnienie osobom potrzebującym bezpiecznego i dostępnego transportu w celu umożliwienia im korzystania z usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalnych oraz zwiększenia ich samodzielności i udziału w życiu społecznym.	Usługa obejmuje działania w zakresie: umożliwienie osobom starszym, z niepełnosprawnościami lub w trudnej sytuacji życiowej dotarcia do placówek opieki zdrowotnej, rehabilitacyjnych, urzędów czy instytucji pomocy społecznej, ułatwienie dzieciom i młodzieży uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych i pozaszkolnych, wspieranie rodzin poprzez zmniejszenie barier komunikacyjnych, przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu w gminach o ograniczonej infrastrukturze transportowej,	Grupą docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź mający trudność w samodzielnym przemieszczaniu się	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
			zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu podróży osób o szczególnych potrzebach.				
13	Klub dla rodziców	Stworzenie przestrzeni wsparcia, integracji i rozwoju dla rodziców, sprzyjającej wzmocnieniu ich kompetencji rodzicielskich i społecznych, samoorganizacji, aktywnemu uczestnictwu w życiu lokalnej społeczności oraz ich aktywizacji zawodowej.	Rozwój kompetencji rodzicielskich, społecznych i zawodowych poprzez warsztaty, spotkania edukacyjne i grupy wsparcia, wzmocnienie umiejętności samoorganizacji oraz sprawczości wśród rodziców, budowanie więzi i integracja rodziców poprzez wspólne działania, wymianę doświadczeń i wzajemną pomoc, tworzenie przyjaznego miejsca sprzyjającego aktywizacji społecznej, wolontariackiej i obywatelskiej, wspieranie równowagi między rolami rodzicielskimi a rozwojem osobistym i zawodowym, przeciwdziałanie izolacji społecznej rodziców i tworzenie sieci wsparcia w lokalnym środowisku.	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź będący rodzicami lub osobami spodziewającymi się dziecka	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi i/lub organizacja pozarządowa realizująca działania na rzecz wspierania rodziców	Środki własne, środki zewnętrzne
14	Klub dla młodzieży	Stworzenie bezpiecznej i inspirującej przestrzeni dla młodzieży, sprzyjającej rozwijaniu kompetencji społecznych i osobistych, budowaniu postaw prospołecznych, samoorganizacji oraz integracji w środowisku lokalnym.	Wspieranie rozwoju zainteresowań, talentów i pasji młodzieży poprzez warsztaty, zajęcia tematyczne i projekty, kształtowanie kompetencji społecznych (komunikacja, współpraca, rozwiązywanie konfliktów, odpowiedzialność), rozwijanie umiejętności samoorganizacji i aktywności obywatelskiej poprzez zachęcanie do inicjowania i realizowania własnych działań, integracja młodzieży poprzez wspólne spędzanie czasu, gry, sport, kulturę i wolontariat, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, nudy i zachowaniom ryzykownym,	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź w wieku od 13 lat do ukończenia szkoły średniej	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi i/lub organizacja pozarządowa realizująca działania na rzecz młodzieży	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
			budowanie poczucia sprawczości i wiary we własne możliwości.				
15	Wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe:	Wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe poprzez podnoszenie kompetencji mieszkańców i specjalistów	Wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe, w tym m.in.: organizacja warsztatów z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej z użyciem AED w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, organizacja szkoleń z zakresu bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych i działań w zakresie zarządzania kryzysowego dla pracowników instytucji i organizacji oraz liderów lokalnych Prowadzenie szkoleń i warsztatów z zakresu bezpieczeństwa i zachowania w sytuacjach kryzysowych oraz korzystania z infrastruktury krytycznej, w tym także prowadzenie zajęć z zakresu samoobrony	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne
16	Działania ekologiczne	Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ekologii i nie marnowania żywności	Prowadzenie zajęć edukacyjnych i inicjatyw z zakresu ekologii i nie marnowania żywności, w tym prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu oraz promowanie programów ekologicznych.	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi we współpracy z Urzędem Miasta Czeladź oraz jednostkami organizacyjnymi Miasta	Środki własne, środki zewnętrzne
17	Działania kulturalne	Rozwój działań kulturalnych na terenie Miasta Czeladź	Organizacja działań kulturalnych, w tym warsztatów, szkoleń, konferencji, prelekcji, wystaw, wydarzeń i koncertów kulturalnych oraz wdrażanie i wspieranie inicjatyw kulturalnych	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne

Lp	Nazwa usługi	Cel	Rodzaj i zakres działań	Grupa docelowa	Zasady kwalifikacji, spełniania wymogów	Realizator usługi	Źródło finansowania
					kwalifikujących do udziału w usłudze.		
18	Działania edukacyjne	Rozwój działań edukacyjnych na terenie Miasta Czeladź	Organizacja i prowadzenie szkoleń, warsztatów, konferencji, poradnictwa i innych form edukacyjnych dla mieszkańców miasta, a także wspieranie inicjatyw edukacyjnych.	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi	Środki własne, środki zewnętrzne
19	Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych	Rozwój organizacji pozarządowych na terenie Miasta Czeladź	Prowadzenie działań ukierunkowanych na rozwój organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw społecznych na terenie Miasta Czeladź	Grupa docelową będą mieszkańcy Miasta Czeladź	Rekrutacja ciągła. Zasady kwalifikacji: 1. złożenie wniosku o przyznanie usługi, 2. podpisanie dokumentacji oraz spełnienie wymogów kwalifikujących do udziału w usłudze.	Centrum Usług Społecznych w Czeladzi we współpracy z Urzędem Miasta Czeladź oraz z ośrodkiem wsparcia ekonomii społecznej	Środki własne, środki zewnętrzne

Istnieje możliwość skorzystania zarówno z pojedynczej usługi społecznej, jak i z całego pakietu obejmującego usługę podstawową oraz wybrane usługi uzupełniające. Dzięki temu mieszkańcy będą mogli korzystać ze wsparcia w formule najlepiej odpowiadającej ich indywidualnym potrzebom i sytuacji życiowej.

Poszczególne usługi społeczne będą uzupełniane działaniami z zakresu organizowania i pobudzania aktywności społeczności lokalnej, prowadzonymi przez Organizatora Społeczności Lokalnej zatrudnionego w Centrum Usług Społecznych w Czeladzi. Działania te będą realizowane na terenie całej Miasta i będą adresowane do wszystkich jej mieszkańców, tak aby wzmacniać więzi sąsiedzkie, wspierać oddolne inicjatywy i rozwijać lokalną aktywność obywatelską.

Zakres usług przewidzianych w Programie pozostaje w pełnej zgodności z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019, poz. 1818).

7. Warunki i tryb kwalifikowania do korzystania z usług społecznych określonych w Programie

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019, poz. 1818), kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie odbywać się będzie za pośrednictwem **Centrum Usług Społecznych w Czeladzi**. Procedura kwalifikacyjna może być wszczęta na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego.

Podstawowym warunkiem zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych określonych w Programie jest **miejsce zamieszkania na terenie Miasta Czeladź**.

Usługi społeczne świadczone w CUS co do zasady mają charakter powszechny (bez wywiadu środowiskowego i decyzji administracyjnej), z wyjątkiem sytuacji określonych w Programie lub regulaminie rekrutacji, gdzie konieczne jest wydanie decyzji administracyjnej (np. odmowa zakwalifikowania ze względu na brak spełnienia warunków lub ograniczenia budżetowe).

Kwalifikowanie odbywa się z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację usług społecznych.

W przypadku usług realizowanych w ramach Projektu tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych prowadzony przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS) odbywa się w oparciu o **Regulamin rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”**, wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Czeladzi. W przypadku innych działań mogą być wprowadzone analogiczne rozwiązania.

7.1. Etapy kwalifikowania

Proces kwalifikowania do korzystania z usług społecznych składa się z następujących etapów:

1. **Złożenie formularza zgłoszeniowego** – Wnioskodawca składa formularz zgłoszeniowy o objęcie usługami społecznymi wraz z wymaganymi oświadczeniami. Formularz będzie dostępny w siedzibie Centrum Usług Społecznych oraz na stronie internetowej Centrum.
2. **Rozpoznanie potrzeb przez KIPUS** – Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych dokonuje rozpoznania indywidualnych potrzeb Wnioskodawcy. W tym celu może zwrócić się o udokumentowanie sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej lub materialnej osoby zainteresowanej.
3. **Opracowanie Indywidualnego Planu Usług Społecznych (IPUS)** – w przypadku, gdy zachodzi potrzeba koordynacji usług społecznych przewidzianych na okres nie krótszy niż 3 miesiące, KIPUS opracowuje Indywidualny Plan Usług Społecznych we współpracy z osobą zainteresowaną.
4. **Zatwierdzenie IPUS** – Indywidualny Plan Usług Społecznych zatwierdzany jest przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Czeladzi lub przez Organizatora Usług Społecznych działającego na podstawie udzielonego upoważnienia.
5. **Decyzja o zakwalifikowaniu lub odmowie** – w przypadku niespełnienia warunków określonych w Programie lub wyczerpania limitów budżetowych, KIPUS może odmówić zakwalifikowania Wnioskodawcy do danej usługi. W takiej sytuacji Wnioskodawca otrzymuje decyzję administracyjną

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

o niezakwalifikowaniu, podpisaną przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych lub upoważnionego Organizatora Usług Społecznych.

8. Opłaty za korzystanie z usług społecznych

Usługi społeczne świadczone w ramach Programu Usług Społecznych w Gminie Czeladź na lata 2025–2027 mają charakter powszechny i są udzielane na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Zasadą jest, że korzystanie z usług społecznych określonych w Programie jest nieodpłatne dla mieszkańców Miasta Czeladź.

W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w odniesieniu do wybranych usług wymagających poniesienia kosztów materiałowych lub organizacyjnych, Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Czeladzi może wprowadzić częściową odpłatność za korzystanie z usług. Wysokość oraz zasady wnoszenia opłat zostaną każdorazowo określone w regulaminie realizacji usług, zatwierdzonym przez Dyrektora Centrum. Wysokość opłat (jeśli zostaną wprowadzone) ustalana będzie w oparciu o rzeczywiste koszty materiałowe i organizacyjne. Istnieje możliwość całkowitego lub częściowego zwolnienia z opłat w przypadku osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, zdrowotnej lub materialnej.

W sytuacji, gdy usługi społeczne są finansowane w całości lub w części ze środków zewnętrznych (m.in. Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, dotacje, granty), korzystanie z nich jest nieodpłatne dla mieszkańców przez okres trwania finansowania zewnętrznego.

Wprowadzenie odpłatności za korzystanie z usług społecznych nie wyklucza możliwości zwolnienia z opłat w całości lub w części – w szczególności w odniesieniu do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zdrowotnej lub materialnej. Decyzję w tym zakresie podejmuje Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Czeladzi, kierując się zasadą równości dostępu oraz potrzebą zapewnienia wsparcia osobom najbardziej potrzebującym.

W celu zapewnienia przejrzystości i równego dostępu do usług społecznych, spełnianie warunków korzystania z usług oraz uprawnień do ulg w opłatach będzie dokumentowane poprzez:

1. **Formularz zgłoszeniowy** – wypełniany przez wnioskodawcę, zawierający podstawowe dane osobowe oraz wskazanie potrzeb w zakresie usług społecznych.
2. **Oświadczenia wnioskodawcy** – potwierdzające spełnianie warunków określonych w Programie, w tym m.in. miejsce zamieszkania, sytuację życiową, zdrowotną lub materialną.
3. **Zaświadczenia lub orzeczenia** – w przypadku usług wymagających dodatkowego potwierdzenia (np. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, decyzja administracyjna w sprawie przyznania świadczeń).
4. **Dokumenty potwierdzające sytuację materialną** – w przypadku ubiegania się o ulgi w opłatach (np. decyzja o świadczeniach z pomocy społecznej, zaświadczenie o dochodach, oświadczenie majątkowe).
5. **Dokumentację wewnętrzną CUS** – obejmującą ewidencję usług, indywidualnych planów usług społecznych (IPUS), decyzji oraz zawartych umów.

Dokumenty składane przez wnioskodawców będą gromadzone i przetwarzane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych osobowych (RODO). Wzory formularzy dostępne będą w Centrum Usług Społecznych w Czeladzi oraz na stronie internetowej.

9. Dane osobowe niezbędne do zakwalifikowania z korzystania z usług społecznych określonych w Programie

Zakres danych osobowych niezbędnych do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych dotyczy podstawowego zakresu danych oraz dodatkowego zakresu danych wynikających z realizacji usługi i dotyczy kwalifikowania poszczególnych grup odbiorców do usług społecznych. Ponadto każdy korzystający z usług społecznych zobowiązany jest do zapoznania się z klauzulą informacyjną oraz oświadczeniem z zakresu przetwarzania danych osobowych wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) [Dz.U. UE L 119 z 4.05.2016] w związku z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Dane osobowe są przetwarzane:

- w zakresie niezbędnym do realizacji danej sprawy,
- w zakresie, w jakim zostały podane bezpośrednio przez osobę, której dane dotyczą,
- w zakresie, w jakim zostały przekazane przez inne podmioty lub administratorów danych.

Zakres danych:

- Dane teleadresowe: (Imię Nazwisko, Płeć, PESEL, Wykształcenie, Adres zamieszkania, Adres do korespondencji, Numer telefonu, Adres e-mail
- Status uczestnika: (osoba obcego pochodzenia, osoba należąca do mniejszości narodowej lub etnicznej, migrant, osoba bezdomna lub dotknięta wykluczeniem z dostępu do mieszkań, osoba w innej niekorzystnej sytuacji społecznej, osoba z niepełnosprawnościami, sytuacja osoby na rynku pracy).

Dane będą przechowywane przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane.

10. Zasady i warunki realizacji usług społecznych

Realizacja usług społecznych w ramach Programu Usług Społecznych w Gminie Czeladź na lata 2025–2027 odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz z zapisami niniejszego dokumentu. Zasady te mają zapewnić przejrzystość procedur, równy dostęp mieszkańców do oferty, a także wysoką jakość świadczonych usług. Poniżej określono najważniejsze warunki korzystania z usług oraz tryb ich realizacji.

10.1. Odbiorcy usług społecznych

Adresatami usług społecznych są mieszkańcy Miasta Czeladź zakwalifikowani do Programu zgodnie z procedurą opisaną w rozdziale 6. Odbiorcami mogą być zarówno osoby indywidualne, jak i rodziny, a w przypadku usług środowiskowych – całe grupy mieszkańców. Podstawowym warunkiem jest zamieszkanie na terenie Miasta.

10.2. Miejsce realizacji usług

Usługi społeczne realizowane będą na terenie Miasta Czeladź, w zależności od rodzaju usługi:

- w miejscu zamieszkania odbiorcy (np. usługi opiekuńcze, asystenckie, sąsiedzkie),
- w placówkach prowadzonych przez Centrum Usług Społecznych lub partnerów (np. Klub Seniora, świetlica środowiskowa, klub młodzieżowy, klub rodzica),
- w przestrzeni publicznej i wspólnotowej (np. inicjatywy lokalne, działania kulturalne, ekologiczne).

10.3. Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS)

W przypadku osób wymagających długoterminowej i skoordynowanej pomocy (minimum 3 miesiące), Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS) opracowuje Indywidualny Plan Usług Społecznych (IPUS). Dokument ten zawiera:

- zakres i formy wsparcia,
- harmonogram realizacji usług,
- podmioty odpowiedzialne za świadczenie usług,
- zasady monitoringu i ewaluacji.

IPUS jest tworzony we współpracy z odbiorcą usług, a jego obowiązywanie wynosi maksymalnie 12 miesięcy, z możliwością aktualizacji. Dopuszcza się prowadzenie kilku IPUS jednocześnie, jeżeli dotyczą one różnych usług.

10.4. Obowiązki odbiorców usług

Osoba zakwalifikowana do korzystania z usług społecznych zobowiązana jest do:

- informowania Centrum Usług Społecznych o każdej planowanej nieobecności,
- usprawiedliwiania nieobecności spowodowanych chorobą lub innymi ważnymi sytuacjami losowymi (poprzez dokument potwierdzający lub oświadczenie),
- współpracy z realizatorami usług zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Niedopełnienie powyższych obowiązków może skutkować koniecznością ponownego złożenia wniosku o zakwalifikowanie do usług.

10.5. Zasady ponownego zakwalifikowania

W przypadku usprawiedliwionej nieobecności odbiorca może:

- skorzystać z usługi w innym terminie ustalonym z realizatorem, lub
- ponownie złożyć kompletny wniosek o zakwalifikowanie do usług.

Decyzja w tym zakresie podejmowana jest z uwzględnieniem dostępnych możliwości organizacyjnych i budżetowych.

10.6. Monitoring realizacji usług

Monitoring jest integralnym elementem realizacji Programu i służy ocenie jakości oraz skuteczności wsparcia. Może on obejmować:

- regularne kontakty (telefoniczne, mailowe, osobiste) z odbiorcą i realizatorem usługi,
- analizę zgodności realizacji z IPUS,
- ocenę satysfakcji odbiorcy usług.

Częstotliwość monitoringu zależy od rodzaju usługi i może być prowadzona:

- raz w miesiącu,
- raz na kwartał,
- bądź po zakończeniu realizacji usługi.

Monitoring prowadzony jest przez pracowników Centrum Usług Społecznych, a jego wyniki stanowią podstawę do ewentualnych modyfikacji usług i planów wsparcia.

11. Organizacja Programu i etapy jego realizacji

11.1. Realizator Programu

Realizatorem Programu Usług Społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Czeladzi. Do jego podstawowych zadań należy:

- zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,
- realizowanie Programu Usług Społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług,
- opracowywanie dokumentów niezbędnych do świadczenia usług społecznych,
- koordynacja, udział w realizacji oraz monitoring Programu,
- wsparcie merytoryczne wykonawców usług społecznych,
- wyszukiwanie i włączanie jak największej liczby podmiotów mogących realizować usługi społeczne na rzecz mieszkańców,
- opracowywanie i wdrażanie standardów jakości usług społecznych.

11.2. Wykonawcy usług społecznych

Wykonawcami usług społecznych przewidzianych w Programie będą:

- **Centrum Usług Społecznych w Czeladzi,**
- **organizacje pozarządowe** oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491), wyłonione zgodnie z trybem tej ustawy,
- **podmioty wyłonione zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych** z dnia 11 września 2019 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) **lub w drodze wewnętrznych regulacji** obowiązujących w Centrum Usług Społecznych w Czeladzi.

Wybór wykonawców będzie odbywał się z zachowaniem zasad przejrzystości, konkurencyjności i efektywności, tak aby zapewnić wysoką jakość i dostępność usług społecznych.

11.3. Etapy realizacji Programu

Etap realizacji	Opis działań	Termin realizacji
Etap I – Planowanie i organizacja usług społecznych	- wypracowanie założeń do standardów usług społecznych; - wyłonienie wykonawców usług; - budowanie partnerstw w	październik 2025 – listopad 2025

Etap realizacji	Opis działań	Termin realizacji
	ramach współpracy międzysektorowej; - kwalifikowanie osób zainteresowanych usługami, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb i opracowywanie IPUS.	
Etap II – Świadczenie, koordynowanie i monitorowanie usług społecznych	- świadczenie i koordynowanie działań przewidzianych w Programie; - bieżący monitoring realizacji usług.	listopad 2025 – grudzień 2027
Etap III – Ocena realizacji Programu	- analiza i ocena jakości świadczonych usług (standaryzacja); - monitoring potrzeb i potencjału lokalnej społeczności.	listopad – grudzień 2027 (monitoring bieżący przez cały okres realizacji)
Etap IV – Aktualizacja katalogu usług społecznych	- aktualizacja katalogu usług zgodnie z potrzebami i potencjałem społeczności lokalnej; - dostosowanie oferty do zmieniających się uwarunkowań.	styczeń – marzec 2027
Etap V – Informacja i sprawozdawczość ¹	- opracowanie sprawozdania z realizacji Programu; - ocena Programu w oparciu o mierniki efektywności; - przedstawienie rekomendacji na kolejne lata.	styczeń – marzec 2028

¹ Etap V – Informacja i sprawozdawczość, dotyczy okresu po zakończeniu Programu i będzie realizowany w I kwartale 2028 roku

12. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji

12.1. Założenia monitoringu

Celem monitorowania i ewaluacji Programu Usług Społecznych w Gminie Czeladź jest zapewnienie, aby usługi świadczone w ramach Programu były:

- dostosowane do realnych potrzeb mieszkańców,
- realizowane w określonym standardzie jakości,
- monitorowane w sposób umożliwiający podejmowanie działań usprawniających.

Przyjęto, że monitoring będzie opierał się na:

- adekwatnych do celów Programu wskaźnikach,
- prostych narzędziach badawczych (ankiety, wywiady, obserwacje),
- uwzględnianiu opinii mieszkańców jako głównego źródła informacji,
- wykorzystywaniu danych administracyjnych gromadzonych przez CUS,
- analizie wyników umożliwiającej ocenę stopnia realizacji Programu i formułowanie rekomendacji na kolejne lata.

Za prowadzenie monitoringu i ewaluacji odpowiada **Centrum Usług Społecznych w Czeladzi**.

12.2. Zakres monitoringu

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu, analizowaniu i interpretowaniu danych dotyczących:

- charakterystyki odbiorców usług (z podziałem na poszczególne grupy i usługi),
- poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców,
- poziomu zadowolenia z jakości świadczonych usług,
- liczby osób objętych nowymi usługami,
- stopnia wykorzystania dostępnych zasobów i partnerstw,
- barier i trudności zgłaszanych przez odbiorców usług i realizatorów.

Dane będą pozyskiwane poprzez:

- ankiety satysfakcji i doświadczeń użytkowników (UX),
- wywiady indywidualne i grupowe (IDI, FGI),
- konsultacje z organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi,
- dokumentację wewnętrzną CUS (ewidencja usług, umów, IPUS).

12.3. Wskaźniki ilościowe

- liczba osób korzystających z usług społecznych (ewidencja CUS),
- liczba usług społecznych w katalogu,
- liczba zrealizowanych usług,
- liczba podmiotów realizujących usługi społeczne,
- liczba partnerstw i porozumień międzysektorowych,
- liczba opracowanych indywidualnych planów usług społecznych (IPUS).

12.4. Wskaźniki jakościowe

- poziom zadowolenia odbiorców usług (ankieta),

- terminowość realizacji usług (ankieta),
- ocena kompetencji osób realizujących usługi (ankieta, certyfikaty, zaświadczenia),
- dostępność usług w stosunku do potrzeb mieszkańców (ankieta).

12.5. Wskaźniki UX (User Experience)

Uwzględniając podejście oparte na doświadczeniu użytkownika, monitoring obejmie również wskaźniki jakościowe typu UX, takie jak:

- łatwość dostępu do usług – czy procedury są proste i zrozumiałe,
- czas oczekiwania – od momentu zgłoszenia do uzyskania wsparcia,
- jasność i przejrzystość informacji – czy mieszkańcy wiedzą, jakie usługi są dostępne i na jakich zasadach,
- poczucie wpływu – czy odbiorcy usług czują, że ich opinie są brane pod uwagę,
- komfort korzystania z usług – ocena atmosfery, warunków lokalowych i sposobu świadczenia usług,
- zaufanie do instytucji – stopień, w jakim mieszkańcy postrzegają CUS jako instytucję przyjazną i pomocną.

12.6. Wskaźniki produktu (w całym okresie Programu)

- liczba osób objętych usługami w społeczności lokalnej,
- liczba osób, które uzyskały wsparcie w ramach usług CUS,
- liczba opiekunów faktycznych objętych wsparciem,
- liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem,
- liczba osób w kryzysie bezdomności,
- liczba osób obcego pochodzenia,
- liczba osób należących do mniejszości marginalizowanych (np. grupy etniczne, społeczne).

12.7. Wskaźniki rezultatu (w całym okresie Programu)

- liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu Programu,
- liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności,
- liczba podmiotów, które poszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość usług,
- liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu,
- liczba utworzonych CUS,
- liczba przyjętych Programów Usług Społecznych.
-

12.8. Sprawozdawczość i ewaluacja

Po zakończeniu Programu zostanie opracowana informacja z realizacji Programu, która zostanie przedstawiona Radzie Miejskiej Czeladzi oraz opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Czeladź i CUS, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r..

Raport ewaluacyjny będzie obejmował zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe (w tym wskaźniki UX), co pozwoli na pełną ocenę skuteczności i jakości świadczonych usług oraz przygotowanie rekomendacji na przyszłość.

13. Budżet programu oraz źródła jego finansowania

Realizacja Programu Usług Społecznych w Gminie Czeladź na lata 2025–2027 będzie możliwa dzięki wykorzystaniu zróżnicowanych źródeł finansowania, co zapewni stabilność i elastyczność w dostosowywaniu oferty do potrzeb mieszkańców.

13.1. Źródła finansowania

1. **Środki Unii Europejskiej** – Program będzie współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu **Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027**, Priorytet FESL.07 „Fundusze Europejskie dla społeczeństwa”, Działanie 7.5 „Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych”, Typ 4 „Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS”. Wsparcie to obejmuje m.in.:
 - działalność Klubów Seniora,
 - poradnictwo i diagnozę psychologiczną,
 - warsztaty kompetencji emocjonalnych,
 - inicjatywy lokalne i działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej.
2. **Środki własne Miasta Czeladź** – przeznaczone na utrzymanie i rozwój usług społecznych, które nie są objęte finansowaniem projektowym.
3. **Środki z budżetu państwa** – w ramach dotacji celowych i programów rządowych wspierających politykę społeczną, np. programów dedykowanych rodzinom, osobom z niepełnosprawnościami czy seniorom.
4. **Środki z innych źródeł zewnętrznych** – m.in. granty krajowe i regionalne, programy resortowe, inicjatywy Narodowego Instytutu Wolności, środki pozyskiwane w ramach partnerstw z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.
5. **Środki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej** – zaangażowanych w realizację usług społecznych w formule partnerstw publiczno-społecznych.
6. **Środki prywatne** – pochodzące od podmiotów gospodarczych i darczyńców, wspierających wybrane działania społeczne na rzecz mieszkańców oraz od mieszkańców w przypadku usług odpłatnych.

13.2. Budżet Programu

Na realizację Programu Usług Społecznych zaplanowano środki finansowe w wysokości **940 000 zł**, w ramach projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” (wartość projektu dla Miasta Czeladź 5 884 497,08 zł) dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS. Planowane usługi społeczne będą również finansowane ze środków budżetu Miasta Czeladź, dotacji celowych oraz innych źródeł finansowania krajowych i unijnych.

Budżet Programu może ulegać modyfikacjom w trakcie jego realizacji, w zależności od:

- pojawiających się nowych potrzeb społecznych,
- dostępności środków finansowych zewnętrznych i krajowych,
- możliwości budżetu Miasta.

Szczegółowy budżet Programu zostanie określony corocznie w uchwale budżetowej Gminy Czeladź oraz w umowach dotyczących środków zewnętrznych.

13.3. Zasady gospodarowania budżetem

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu będą wykorzystywane zgodnie z zasadą celowości, oszczędności i efektywności. Centrum Usług Społecznych w Czeladzi będzie prowadziło ewidencję i sprawozdawczość budżetową w zakresie wydatkowania środków przeznaczonych na realizację Programu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

14. Podsumowanie

Dostarczenie mieszkańcom Miasta Czeladź powszechnych, a jednocześnie spersonalizowanych usług społecznych, dopasowanych do indywidualnych potrzeb odbiorców, przyczyni się do poprawy jakości życia, wyrównywania szans i niwelowania istniejących dysproporcji społecznych. Realizacja Programu stanowi krok w kierunku budowania nowoczesnego, elastycznego i dostępnego systemu wsparcia społecznego, który odpowiada na wyzwania demograficzne, społeczne i gospodarcze zidentyfikowane w diagnozie lokalnej.

W trakcie całego okresu obowiązywania Programu (2025–2027) podejmowane będą działania zmierzające do:

- systematycznego wzmacniania potencjału usług społecznych świadczonych na rzecz mieszkańców,
- rozwijania partnerstw międzysektorowych i włączania w realizację Programu organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz sektora prywatnego,
- budowania nowoczesnego rynku usług społecznych, który integruje politykę społeczną z lokalną ekonomią społeczną,
- dostosowywania oferty usług do zmieniających się potrzeb i oczekiwań mieszkańców,
- zwiększania odporności społeczności lokalnej na kryzysy i sytuacje nadzwyczajne.

Kluczowym elementem Programu pozostaje aktywne uczestnictwo mieszkańców. Ich opinie, zgłaszane potrzeby i spostrzeżenia są niezbędnym źródłem informacji do bieżącej aktualizacji i usprawniania oferty usług. Mieszkańcy Czeladzi mogą przekazywać swoje uwagi do Programu za pośrednictwem Centrum Usług Społecznych na każdym etapie jego realizacji.

Dzięki współpracy instytucji publicznych, organizacji społecznych, podmiotów ekonomii społecznej, partnerów prywatnych oraz samych mieszkańców, Program Usług Społecznych stanie się fundamentem spójnej, solidarnej i aktywnej wspólnoty lokalnej, opartej na wzajemnym wsparciu, współdziałaniu i poczuciu współodpowiedzialności za dobro wspólne.

Uzasadnienie

Przyjęcie Programu Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025-2027 jest niezbędnym krokiem w kierunku dalszego rozwoju i wzmocnienia systemu wsparcia społecznego na terenie naszego miasta. Program ten stanowi kompleksowe narzędzie, które pozwoli na skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców, szczególnie tych najbardziej potrzebujących, oraz na lepsze dostosowanie usług społecznych do zmieniającej się sytuacji społecznej i demograficznej.

Realizacja Programu umożliwi rozwijanie i uzupełnianie istniejącej oferty usług społecznych, takich jak wsparcie dla rodzin, osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży, a także działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu. Dzięki temu mieszkańcy będą mieli dostęp do wysokiej jakości usług, które będą odpowiadały ich realnym potrzebom, a także będą wspierały ich w codziennym funkcjonowaniu i rozwoju.

Program Usług Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2025-2027 został przygotowany w oparciu o „Diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w Czeladzi” (2025), która wskazała kluczowe wyzwania stojące przed miastem. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. z 2019 roku, poz. 1818 z późn. zm.) Rada Gminy może przyjąć, w drodze uchwały, program usług społecznych, określający usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Uchwała stanowi akt prawa miejscowego.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.